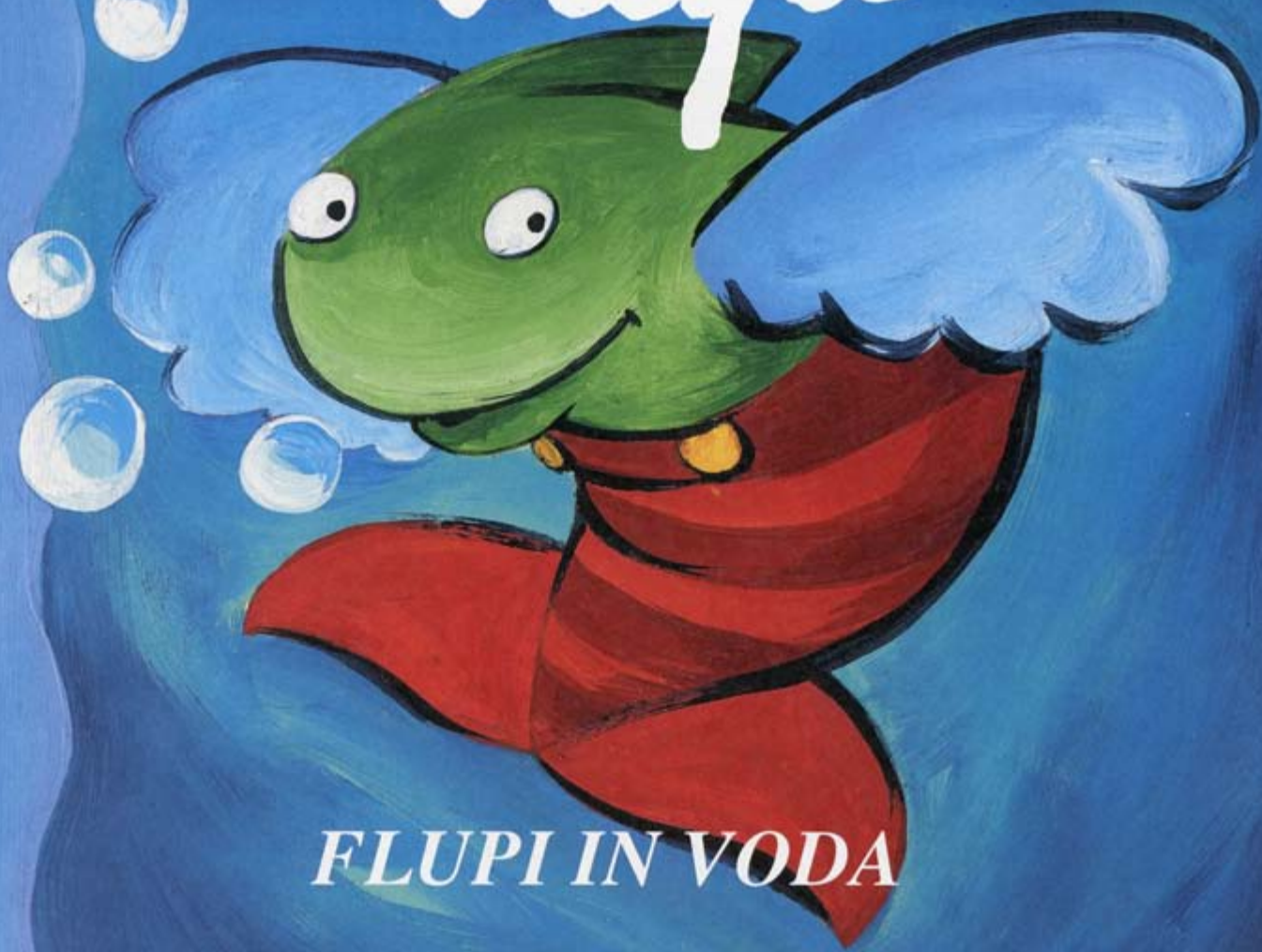

Flupi

FLUPI IN VODA

CIP - Kataložni zapis o publikaciji - Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.111-93-32

VANDAELE, Wilfried

Flupi in voda / zamisel in besedilo Wilfried Vandaele; ilustracije Tini Bauters; prevod Lucija Papič Mlakar; [priredba Avguštín Lah ... et al.]. - Ljubljana: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, 2003. - (Flupi)

Prevod dela: "Floopie and water"; izvornik v nizozem.

ISBN 961-6392-09-3

124048896

Flupi

FLUPI IN VODA

Zamisel in besedilo: Wilfried Vandaele

Ilustracije: Tini Bouters

Prevod: Lucija Papič Mlakar

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PROSTOR IN ENERGIJO

Globoko v gozdu živi prijazna živalca. Ime ji je Flupi.
Njen domek je majhen ribnik z bistro vodo in plava po njem.
Toda lahko tudi leti kot ptica.
In hodi po tleh, vendar le počasi kot kakšna prijazna račka.

Nekega dne se Flupi domisli, da bi rad šel na počitnice.
Pripravi si culo. Vanjo zavije malico.
Ko odhaja, se mu pridruži še prijatelj Počasko.

Ko sta prehodila že lep kos poti, sta postala utrujena in lačna.
Razdelila sta si malico in jo pojedla. Potem sta počivala na travi.

Flupi misli, da je treba nadaljevati pot.
Počasko pravi, da ne more več naprej.
Tudi Flupi težko hodi.

Toda lahko leti. Res je poletel visoko v zrak in letel nad gozdom.

Pod seboj opazi nekaj hiš in malo naprej celo vas.
Skozi vas je tekel potok.
»Tja poletim,« se je odločil.
»Okopal se bom. To bo prijetno.«

Pristal je na vodi, plaval in plaval, potem pa je pod seboj zagledal ribo.
»Dober dan, gospa riba, kako ste kaj,« jo je pozdravil.
Riba pa je potožila: »Oh, slabo se počutim, bolna sem, ta voda je umazana
in zdravju škodljiva.«
Flupi pa je odvrnil: »Tega kar ne morem verjeti.
Meni je všeč.« In zaplaval je po njej.

Toda kmalu je tudi Flupija zbolela glava.
V trebuhu je začutil bolečino. Oči so se mu vnele.
Vse ga boli in težko se premika.
Izplaval je na površje, zajel je zrak in se oprijel travne bilke ob bregu.
Zastokal je: »Na pomoč, zelo sem bolan, umiram ...«

Prav tedaj sta se vračala iz šole Špela in Miha.
Miha je presenečen vzkliknil: »Poglej zanimivo živalco tam čez.
Rad bi jo ujel!«

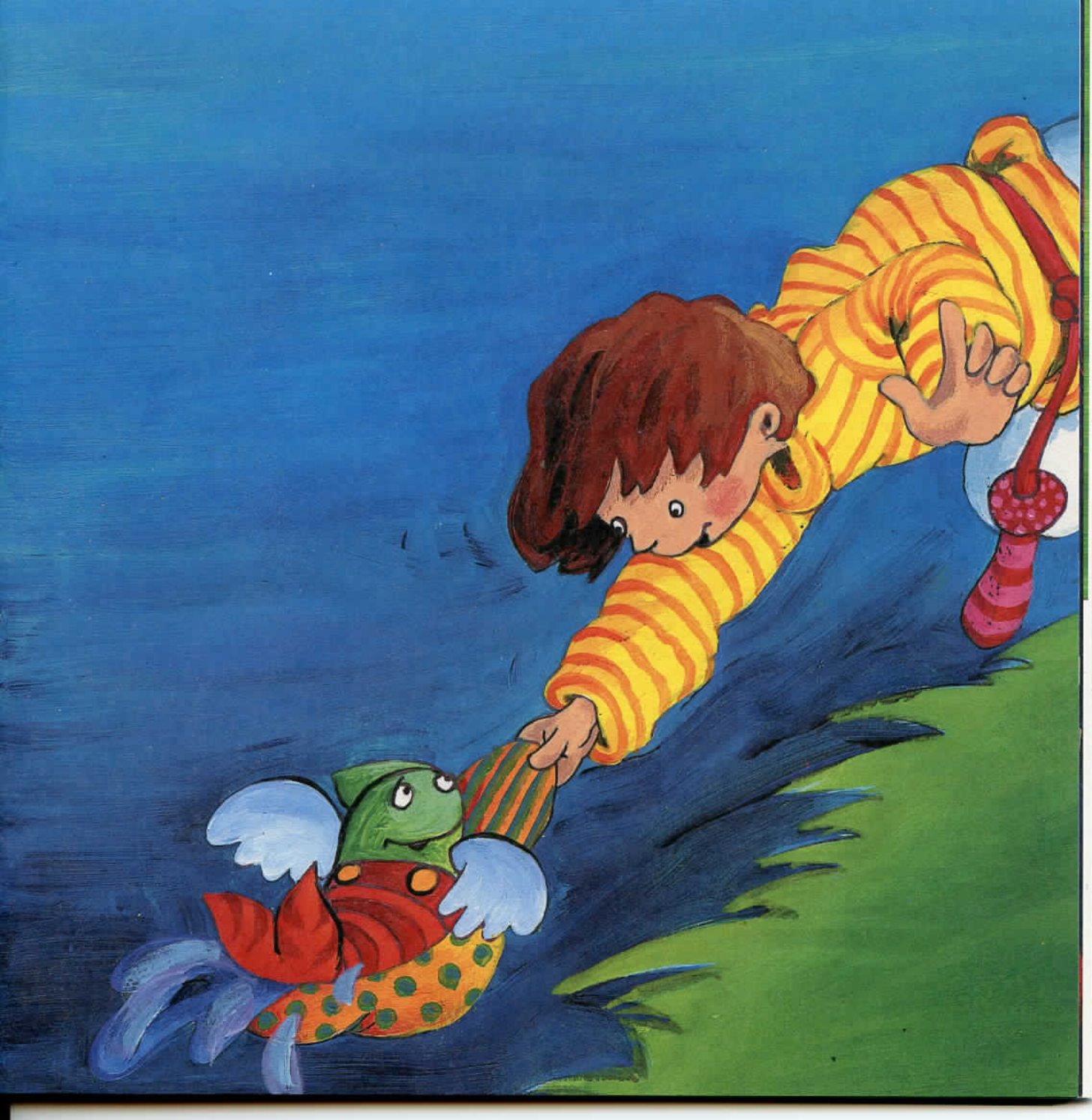
Špela ga opozarja: »Previden bodi! Priveži se z vrvjo k drevesu, da ne padeš v vodo!«

Tako je Miha tudi storil, se previdno spustil k vodi, snel kapo in z njo potegnil Flupija iz vode.

»Imam ga!« je veselo vzkliknil.

Flupi se mu je najprej zahvalil za pomoč, povedal je še, da mu je ime Flupi, nato pa potožil, kako bolan je zaradi umazane vode.

»Ali me lahko pozdraviš?« je prosil rešitelja.

Špela je takoj pripomnila: »Moj očka ti bo pomagal.«

Otroka sta s Flupijem pohitela k Špelinemu očetu.

Ta je v prazen akvarij natočil svežo vodo in dal na dno nekaj vodnih rastlin.

Špela je dala Flupiju poljubček in ga dala v vodo.

»Tako, zdaj počivaj.«

Naslednje jutro se je Flupi že bolje počutil.

Otroka sta bila tega zelo vesela. Špela pa je očeta vprašala: »Zakaj je voda v potoku tako onesnažena in nevarna za zdravje?«

Oče ji je pojasnil. »V potok se stekajo odplake iz hiš.

Umivamo se, pomivamo posodo in čistimo tla, v stroju peremo perilo, izplakujemo stranišče.

Vsa ta voda včasih odteka z vsemi čistili in izprano umazanijo po kanalizacijskih ceveh naravnost v potok brez čiščenja.«

Vendar to še ni vse. »Tudi gnojnica iz hlevov ponekod odteka v potok, čeprav to ni dovoljeno.

Kmetje uporabljajo razne umetne snovi, da zaščitijo rastline pred boleznimi in škodljivci.

Dež pa izpira te snovi v tla in od tam se izcejajo v potok.

Tudi nekaj tovarn je, v katerih izdelujejo in uporabljajo nevarne snovi – lepila, barve, topila, čistila in druge škodljive snovi (kemikalije).

Nekaj jih odteče z odplakami v potok.«

»Ali je tako tudi v tovarnah, kjer izdelujejo igrače ali sladkarije?« je vprašal Miha.

»Da, tudi tam včasih,« mu je pojasnil Špelin oče.

Potem se je oglasil Flupi. »Zakaj ljudje ne storite kaj, da bi ostale vode čiste?« »O, marsikaj se ureja,« je odvrnil Špelin oče, »samo to ni tako preprosto. Zgraditi je treba velike čistilne naprave. Marsikje jih že imajo in čistijo odplake, zato tam ne odteka več umazana voda v reke. Drugod pa čistilne naprave gradijo ali se pripravljajo na to. Tovarne bi tudi morale čistiti svoje odplake, a vse še nimajo takšnih naprav. Tudi kmetje morajo paziti, da ne uporabljajo preveč gnojil. Pod površjem so namreč zaloge pitne vode. Ko bo čez leta vse to urejeno, reke ne bodo več onesnažene in narava ne bo več ogrožena.«

Če je voda onesnažena, škodi rastlinam, živalim in ljudem. Povedali smo že, s čim ljudje, kmetije in tovarne onesnažujejo reke, pa tudi tla in zrak. Ko bomo vse odplake čistili in odpadki ne bodo več onesnaževali okolja, bo narava ohranjena, pitna voda bo zdrava, življenje v vodah in na kopnem pa bo varno.

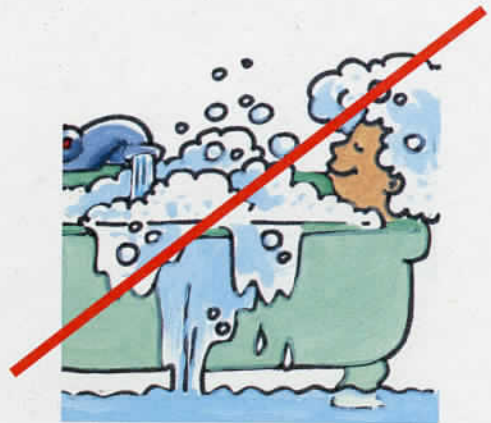
»Kaj lahko mi storimo, da bi bilo tako?« je modro vprašala Špela.
»Seveda, marsikaj,« ji je odgovoril oče. Skupaj so ugotovili to:

Nobeni odpadkov, niti papirja, plastike in konzerv, ne smemo nikamor odmetavati, ker jih zbiramo v smetnjakih ali zabojnikih.

Za umivanje, pranje in čiščenje so na voljo neškodljiva mila in čistila, pa tudi manj jih lahko porabimo. S prhanjem porabimo manj vode kot s kopianjem v kadi. Če porabimo manj vode, je tudi manj odplak.

Pri umivanju zob naj ne teče ves čas voda iz pipe. Za izpiranje uporabimo kozarec.

Tudi pri umivanju rok pripravimo pipo in šele za izpiranje jo spet odpremo. Tudi pri pomivanju posode zadošča le malo čistila: tako varčujemo in manj onesnažujemo vode.

Zbiranje deževnice omogoča, da z njo zalivamo rastline.
Z ogrevalnimi zbiralniki na strehah hiš dobivamo ogreto vodo in tako za ogrevanje porabimo manj energije.

Pri izplakovanju stranišč spustimo iz izplakovalnika le toliko vode, da školjko izperemo.

Pipe, iz katerih kaplja voda, takoj popravite, saj izpuščajo veliko vode. Voda pa ni zastonj: moramo jo plačati in z njo vse stroške za črpanje, vzdrževanje vodovodov in še za čiščenje odplak. Zato vključimo pralni stroj šele, ko je v njem dovolj perila. Novejši stroji porabijo manj vode in energije.

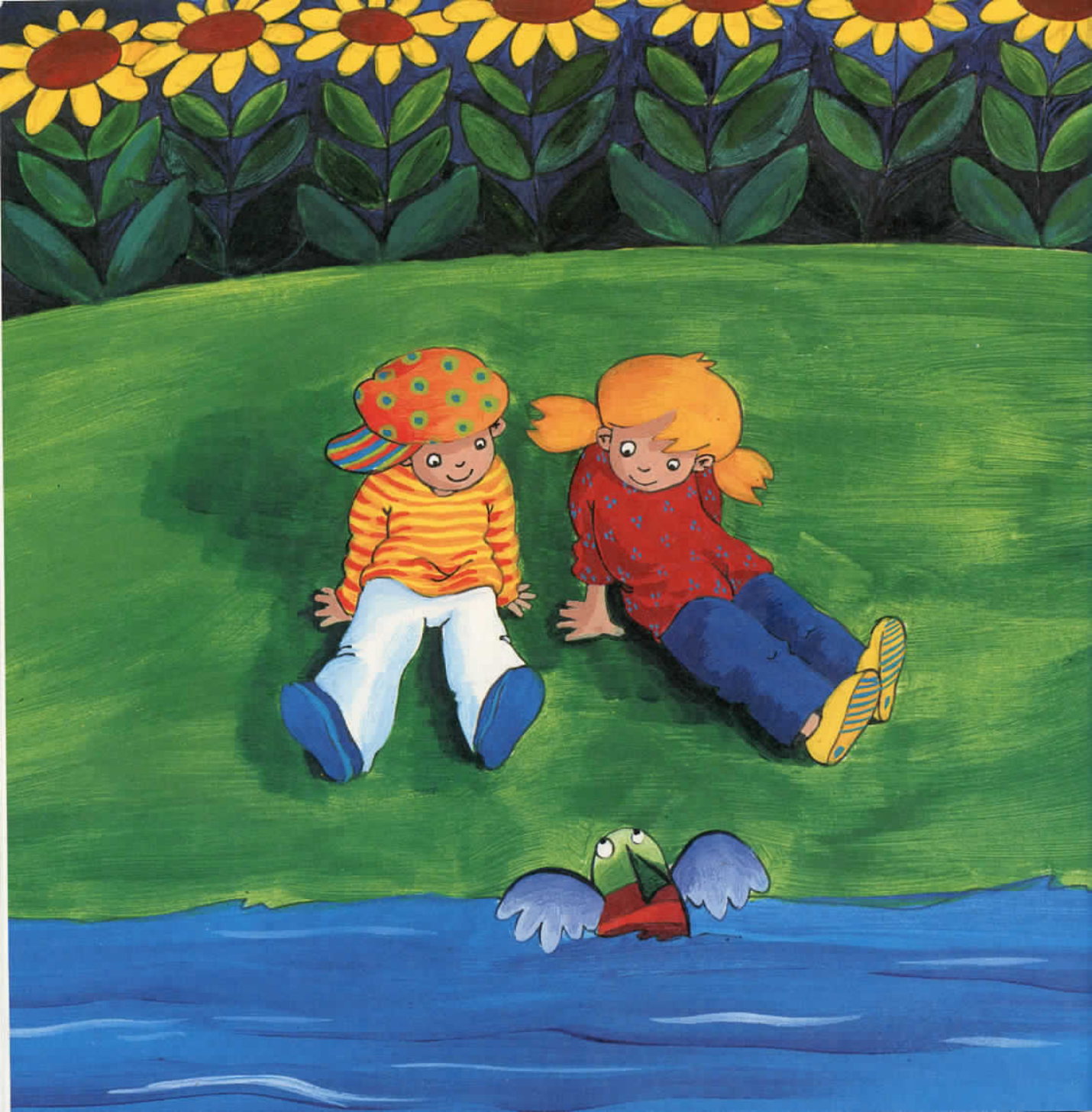

Vsega ne smemo spustiti v odtočni kanal ali odložiti v smetnjake. Olja, maščobe, barve ali strupi so nevarni za okolje. Za vse to so posebni zbiralniki; treba jih je poiskati. Kar škodi okolju, je nevarno tudi za nas. Ste že videli, kako poginjajo ribe?

Špela in Miha zdaj veliko več vesta. Sklenila sta, da ne bosta nikjer več odmetavala odpadkov. Tudi papirčkov ne. Še drugim bosta svetovala, naj skrbijo, da bo narava čista. »To bo lepo,« se je oglasil Flupi. »Ko bo potok spet čist, se bom vrnil in kopal v njem. Veselil se bom skupaj z ribicami!«

Flupi je bil hvaležen za pomoč. Toda pomislil je tudi na prijatelja Počaska. Mora pogledati, kako je z njim. »Se boš res še vrnil, Flupi?« ga je vprašala Špela. »Obljubim, z veseljem.« Pogledal ju je, pomahal in odletel. »Na svidenje!« so si zaželeli.

Kolofon

Flupi je namenjen otrokom, starim od 3 do 8 let. Sprva je bil narejen za Flamsko agencijo za okolje, vladno organizacijo v Flandriji (Belgija).

V sodelovanju z Evropsko komisijo (Generalnim direktoratom za okolje) je bil projekt preveden in prirejen za uporabo v Avstriji (Zvezna agencija za okolje), Bolgariji (Ministrstvo za okolje in vode), Cipru (Služba za okolje, Ministrstvo za kmetijstvo, naravne vire in okolje), Estoniji (Informativni center za okolje), Italiji (Agencija za varstvo okolja in tehnične službe), Nemčiji (Zvezna agencija za okolje), Romuniji (Ministrstvo za vode in varstvo okolja), Sloveniji (Ministrstvo za okolje, prostor in energijo), na Danskem (Ministrstvo za okolje in energijo), Irskem (ENFO – Državna služba za okoljske informacije), Madžarskem (Ministrstvo za okolje in gospodarjenje z vodami) in Nizozemskem (Ministrstvo za stanovanjske zadeve, prostor in okolje). Vse navedene države so članice evropske mreže za okoljsko komuniciranje Zeleni pajek (Green Spider).

Izvirno besedilo in zamisel: Wilfried Vandaele

Ilustracije: Tini Bauters

Prevod: Lucija Papič Mlakar

Lektura: Majda Tome

Priredba: prof. dr. Avguštin Lah, mag. Bernarda Podlipnik, dr. Jani Zore, Mateja Simčič

*Naslov: Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Dunajska c. 48, Ljubljana,
mateja.simcic@gov.si*

Vse pravice pridržane: © noben del tega projekta se ne sme spremeniti ali reproducirati brez pisnega dovoljenja Wilfried Vandaele, Warvinge 17, B 8421 De Haan (w.vandaele@vmm.be).

Ponatis, Ljubljana, 2004

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PROSTOR IN ENERGIJO

Prav tako v tej zbirki:

Flupi in zrak